

[Sigsgaard.]

i forvejen var meget gunstige, og det samme gælder igen: disse lettelser skal betales af dem, der har dårlig råd til det, for statens indtægter skal jo sikres. Vi oplever urimelige begunstigelser af udenlandske eller udenlandsk prægede selskaber, f. eks. gælder det visse benzinselskaber, der kan trylle et stort overskud om til et underskud og holde alt for høje priser, endda med godkendelse af monopoltilsynet. For benzinselskaberne ser det nu i dag ud til, at der kommer renere linjer, efter at monopoltilsynet har meddelt, at de lavere priser skal fastholdes. Men tilsvarende alt for høje priser og dermed for høje profitter findes på andre områder, hvor der ikke gribes ind.

Konklusionen må blive, at regeringerne her i landet fører politik for kapitalen, for erhvervslivet. Nogle taler om erhvervslivets trivsel, og andre foretrækker at tale om, at nu må vi sikre beskæftigelsen. Men ideen i det hele er, at nu må vi sikre bedre indtjeningsmuligheder for industrien, for erhvervslivet i det hele taget, og for at gøre det og for at lokke investeringerne frem er det, man mange gange gennemfører skattemæssige og økonomiske lempelser på anden måde udelukkende til fordel for en gruppe i befolkningen, der i forvejen er stærkt begunstiget — og fordelene skal betales af andre, først og fremmest af lønarbejderne. Denne udvikling har været særlig tydelig siden efteråret 1967, og vi vil ikke medvirke til en fortsættelse af den kurs, der har været ført.

Man kan så stille spørgsmålet, om konsekvenserne af en sådan politik kan modvirkes gennem overenskomstforhandlingerne på arbejdsmarkedet. Der må man nok i dag fastslå, at det næppe er muligt, i hvert fald ikke som strukturen er i dag, som forhandlingerne foregår i dag. Det er helt fejlagtigt, når man har forsøgt at give det udseende af, at nu skulle overenskomstsituationen klare lavtlønsproblemet og ligelønsproblemet. Det har man også før givet det udseende af, men det er aldrig lykkedes. Forskellene har en tendens til snarere at blive uddybet. Det autoritære organisationsvælde med passivering til følge plager os på dette som på andre områder, og resultaterne bliver derefter små og beskedne og aldrig større, end at systemet nemt kan rumme dem. Det bliver nok ikke bedre, før de såkaldt menige

medlemmer tager sagen lidt mere i deres egen hånd og gør deres indflydelse gældende.

Arbejdsløsheden har været uacceptabelt stor i de seneste halvandet år, og jeg tror, at planløsheden har ganske stor betydning for denne for store arbejdsløshed. Der er en strukturændring, en strukturtilpasning, i gang i samfundet i disse år, men den ligesom bare vælter ned over os, og fra politisk side kan man ikke rigtig foretage sig noget. Man kan i hvert fald slet ikke komme den i forkøbet, man kan ikke stimulere den, man kan ikke dirigere den. Man venter på, at tingene sker, og så prøver man bagefter på at råde bod på de ulemper, der følger med. Der gøres for lidt ud af arbejdet med at analysere det, der sker og vil komme til at ske. Der gøres dermed også for lidt ud af en diskussion om målsætningen: hvad er det for en struktur, vi vil nå frem til? Derfor kan der heller ikke opstilles nogen egentlig planlægning af den samfundsændring, som er i gang. Særlig tydeligt så vi det forleden dag under landbrugsdebatten, der var fuldstændig ukonstruktiv, og hvor man modsatte sig vedtagelsen af et forslag, der netop pålagde regeringen at arbejde med analyse, med målsætning, med planlægning.

Jeg tror ikke, at de problemer kan klares ved lapperier. Jeg tror, det er dyrt for samfundet, hvis man fortsætter på den måde, og det er desværre ikke kun på landbrugsområdet, dette gælder. Jeg tror også, man bør gøre sig klart, at den arbejdsløshed, der er tale om, ikke først og fremmest er konjunkturarbejdsløshed. Det er en del af den selvfølgelig, men en væsentlig del af den er strukturarbejdsløshed — en arbejdsløshed, der hænger sammen med den omlægning af strukturen i vort samfund, der er i gang. Den slags arbejdsløshed modvirkes netop ved de midler, jeg har været inde på; den modvirkes ved, at man prøver på at analysere og vurdere situationen, opstille en målsætning og handle derefter.

Et af de bedste midler til at komme strukturarbejdsløsheden til livs eller i hvert fald begrænse den er bedre uddannelse, bedre omskoling. Det blev også nævnt under den landbrugsdebat, jeg netop refererede til. Jeg synes, det er meget væsentligt, når de uddannelsessøgendes organisationer i en henvendelse til tinget for nogle dage siden